ഭർതൃഹരികൃത വിജ്ഞാനശതകം

മാലിനി 15
വിഗല-ദമല-ദാന+ശ്രേണി-സൗരഭ്യ-ലോഭോ-
പഗത-മധുപ-മാലാ+വ്യാകുലാ-കാശ-ദേശഃ .
അവതു ജഗദ-ശേഷം ശ+ശ്വദു+ഗ്രാത്മ-ദർയ്യോ
വിപുല-പരിഘ-ദന്തോദ്-ദണ്ഡ-ശുണ്ഡോ ഗണേശഃ .. 1..

വസന്തതിലകം14

യത്-സത്തയാ ശുചി വിഭാതി യദാത്മ-ഭാസാ+
പ്ര+ദ്യോ-തിതം ജഗദ-ശേഷമ-പാസ്ത-ദോഷം .
തദ്ബ്രഹ്മ നിഷ്കല-മസംഗ-മപാര-സൗഖ്യം
പ്രത്യഗ്-ഭജേ പരമ-മംഗല-മ+ദ്വിതീയം .. 2..

മാതാ മൃതാ ജനയി-താപി ജഗാമ ശീഘ്രം
ലോകാന്തരം തവ കല+ത്ര-സുതാ-ദയോഽപി .
+ഭ്രാതസ്/തഥാപി-ന ജഹാസി മൃഷാഭി-മാനം
ദുഃഖാത്മകേ വപുഷി മൂ+ത്ര-കുദർപ-കൂപേ .. 3..

ബ്രഹ്മാ-മൃതം ഭജ സദാ സഹജ+പ്രകാശം
സർവാന്തരം നിരവധി+ പ്രഥിത+പ്രഭാവം .
യ+ദ്യസ്തി തേ ജിഗമിഷാ സഹസാ ഭവാബ്ധേഃ/
പാരേ പരേ പരമ-ശർമണി നിഷ്കലങ്കേ .. 4..

ആരഭ്യ ഗർഭ-വസതിം മരണാവസാനം
യദ്യസ്തി ജീവിതു-മദൃഷ്ട-മനേക-കാലം .
ജന്തോസ്-തഥാപി ന സുഖം സുഖ-വിഭ്രമോഽയം
യദ്ബാലയാ രതി-രനേക-വിഭൂതി-ഭാജഃ .. 5..

സാ രോഗിണീ യദി ഭവേ-ദഥവാ വിവർണാ
ബാലാ+പ്രിയാ-ശശി-മുഖീ രസികസ്യ പുംസഃ .
ശ+ല്യായതേ ഹൃദി തഥാ മരണം കൃശാംഗ്യാ-
യ+ത്തസ്യ സാ വിഗത-നിദ്ര-സരോരു-ഹാക്ഷീ .. 6..

ത്വ+ത്സാ+ക്ഷികം സകല-മേത-ദവോച-മിത്ഥം
ഭ്രാതർ-വിചാര്യ ഭവതാ കരണീയ-മിഷ്ടം .
യേനേ-ദൃശം ന ഭവിതാ ഭവതോഽപി കഷ്ടം
ശോകാ-കുലസ്യ ഭവസാഗര-മഗ്ന-മൂർതേഃ .. 7..

നിഷ്കണ്ടകേ്പി-ന സുഖം വസുധാധി-പത്യേ
കസ്യാപി രാജ-തിലകസ്യ യദേഷ ദേവഃ .
വി+ശ്വേ+ശ്വരോ ഭുജഗ-രാജ-വിഭൂതി-ഭൂഷോ
ഹിത്വാ തപ+സ്യതി ചിരം സകലാ വിഭൂതീഃ .. 8..

ഭൂമണ്ഡലം ലയ-മുപൈതി ഭവത്യ-ബാധം
ലബ്ധാ+ത്മകം പുനരപി+ പ്രലയം പ്രയാതി .
ആവർതതേ സകല-മേത-ദനന്ത-വാരം
ബ്രഹ്മാദിഭിഃസ് സമ-മഹോ-ന സുഖം ജനാനാം .. 9..

ശിഖരിണി
യദാ ദേവാ-ദീനാ-മപി ഭവതി ജ+ന്മാദി നിയതം is correct
(യദാ ദേവാ-ദീനാപി ഭവതി ജന്മാ-ദാദി നിയതം is wrong)
മഹാഹർമ്യ+സ്ഥാനേ ലലിത-ലലനാ-ലോല-മനസാം .
തദാ കാമാർതാനാം സുഗതി-രിഹ സംസാര-ജലധൗ
നിമ+ഗ്നാനാ-മുച്ചൈ രതി-വിഷയ-ശോകാദി-മകരേ ..10..

സ്വയം ഭോക്താ ദാതാ വസു സുബഹു സമ്പാ+ദ്യ ഭവിതാ
കുടുംബാനാം പോഷ്ടാ ഗുണനിധിര-ശേഷേപ്-സിത-നരഃ .
ഇതി+ പ്രത്യാ-ശസ്യ+ പ്രബല-ദുരിതാ-നീത-വിധുരം
ശിരസ്യ+സ്യാകസ്-മാത്/പതതി നിധനം യേന ഭവതി .. 11..

വിപശ്ചി+ദ്ദേഹാദൗ+ ക്വചി-ദപി മമത്വം ന കുരുതേ
പര+ബ്രഹ്മ+ധ്യാതാ ഗഗന-നഗരാ-കാര-സദൃശേ .
നിരസ്താ-ഹങ്കാരഃശ് ശ്രുതി-ജനിത-വിശ്വാസ-മുഷിതോ
നിരാ-തങ്കോ്+വ്യഗ്രഃഫ് പ്രകൃതി-മധുരാ-ലാപ-ചതുരഃ .. 12..

അരേ ചേത+ശ്ചിത്രം ഭ്രമസി യദ-പാസ്യ+ പ്രിയതമം
മുകുന്ദം പാർശ്വസ്ഥം പിതര-മപി മാന്യം സുമനസാം .
ബഹിഃ ശബ്ദാ+ദ്യർഥേ+ പ്രകൃതി-ചപലേ+ ക്ലേശ-ബഹുലേ
ന തേ സംസാരേ്സ്മിൻ/ഭവതി സുഖദാ+ദ്യാപി വിരതിഃ .. 13..

ന ജാനീഷേ മൂർഖ+ ക്വചിദപി ഹിതം ലോക-മഹിതം
ഭ്രമദ്-ഭോഗാ-കാങ്ക്ഷാ-കലുഷിത-തയാ മോഹ-ബഹുലേ .
ജഗ+ത്യ+ത്രാരണ്യേ+ പ്രതിപദ-മനേ-കാപദി സദാ
ഹരി+ധ്യാനേ+ വ്യഗ്രം ഭവ സകല-താപൈക-കദനേ .. 14..

വിയദ്-ഭൂതം ഭൂതം യദ-വന-ലഭം ചാഖില-മിദം
  മഹാ-മായാ-സംഗാദ്/ഭുജഗ ഇവ ര+ജ്വാം ഭ്രമകരം .
തദ+ത്യ+ന്താ+ഹ്ലാദം വിജര-മമരം ചിന്തയ മനഃ/
  പര+ബ്രഹ്മാ+വ്യഗ്രം ഹരിഹര-സുരാ+ദ്യൈ/രവഗതം .. 15..

ന ചേ+ത്തേ സാമർഥ്യം/ ഭവന-മരണാ-തങ്ക-ഹരണേ
  മനോ്സിർ-ദിഷ്ടേ്സ്മിൻ-നവഗത-ഗുണേ+ ജ്ഞാതു-മകലേ .
തദാ മേഘ+ശ്യാമം കമല-ദല-ദീർഘാ+ക്ഷ-മമലം
  ഭജസ്വ+ ശ്രീരംഗം ശരദ-മൃതധാ-മാധിക-മുഖം .. 16..

ക്വയാതഃഖ് ക്വായാതോ+ ദ്വിജ കലയസേ രത്ന-മടവീ-
  മടൻ-വ്യാഘ്രാ+ഘ്രാതോ മരണ-മഗമ+ദ്വിശ്വ-മഹിതഃ .
അയം വിദ്യാ-രാമോ മുനി-രഹഹ കേനാപി വിദുഷാ
  ന ഖ+ല്വാത്മ+പ്രായോ ഭവതു സുകരോ+ ജ്ഞാതുമ-ശിവഃ .. 17..

അഹം ശ്രാന്തോ്+ധ്വാനം/ ബഹു-വിഷ-മതി+ക്രമ്യ വിഷമം
  ധനാ-കാങ്ക്ഷാ+ക്ഷിപ്തഃഖ് കുനൃ-പതി-മുഖാ-ലോകന-പരഃ .
ഇദാനീം കേനാപി+ സ്ഥിതി-മുദര-കൂപസ്യ ഭരണേ
  കദ+ന്നേ/നാര+ണ്യേ+ ക്വചി-ദപി സമീഹേ+ സ്ഥിരമതിഃ .. 18..

യമാ-രാ+ധ്യാ-രാ+ധ്യം ത്രിഭുവന-ഗുരോ-രാപ്ത-വസതിഃ/
  ധ്രുവോ+ ജ്യോതി+ശ്ചക്രേ സുചിര-മനവദ്യം ശിശുരപി .
അവാപ+ പ്രഹ്ലാദഃഫ് പരമ-പദ-മാരാധ്യ യമിതഃ
  സ ക+സ്യാലം ക്ലേശോ ഹരതി ന ഹരിഃഖ് കീർതിത-ഗുണഃ .. 19..

കദാചിത്/കഷ്ടേന+ ദ്രവിണ-മധ-മാരാ-ധന-വശാ+
  ന്മയാ ലബ്ധം+ സ്തോകം/ നിഹിത-മവനൗ/ തസ്കര-ഭയാത് .
തതോ നിത്യേ ക+ശ്ചിത്/ക്വചിദപി തദാ-ഖുർബില-ഗൃഹേ്-
  നയ+ല്ലബ്ധോ്+പ്യർഥോ/ ന-ഭ-വ-തി യദാ കർമ വിഷമം .. 20..

ജഗാമ+ വ്യർഥം മേ ബഹുദിന-മഥാർ/ഥാർഥിത-തയാ
  കു-ഭൂമീ-പാലാനാം നികട-ഗതി-ദോഷാ-കുല-മതേഃ .
ഹരി+ധ്യാന+വ്യഗ്രം ഭവിതു-മധുനാ വാഞ്ഛതി മനഃഖ്
  ക്വചിദ്/ഗംഗാതീരേ തരുണ-തുലസീ-സൗരഭ-ഭരേ .. 21..

കദാ ഭാഗീ-ര+ഥ്യാ ഭവ-ജലധി-സന്താര-തരണേഃ
  സ്ഖല+ദ്വീചീ-മാലാ-ചപല-തല-വിസ്താരിത-മുദഃ .

തമസ്-സ്ഥാനേ കുഞ്ജേ+ ക്വചി-ദപി നിവി+ശ്യാ-ഹൃതമനാ
ഭവി+ഷ്യാ+മ്യേ-കാകീ നരക-മഥനേ+ ധ്യാന-രസികഃ .. 22..

കദാ ഗോവി+ന്ദേതി+ പ്രതിദിവസ-മുല്ലാസ-മിലിതാഃ/
സുധാ-ധാരാ+പ്രായാസ്ത്രി-ദശ-തടിനീ-വീചി-മുഖരേ .
ഭവിഷ്യ+(ന്തി-ഏ)കാന്തേ+ ക്വചിദപി നികു+ഞ്ജേ മമ ഗിരോ
മരാലീ-ചക്രാണാം സ്ഥിതി-സുഖ-രവാ+ക്രാന്ത-പുലിനേ .. 23..

യദ+ധ്യസ്തം സർവം/ സ്രജി /ഭുജഗ-വദ്-ഭാതി പുരതോ
മഹാ-മായോദ്/ഗീർണം ഗഗന-പവ-നാദ്യം തനുഭൃതാം .
ഭവേ+ത്തസ്യാ+ ഭ്രാന്തേർ/മുര-രിപു-രധിഷ്ഠാന-മുദയേ
യതോ ന+സ്യാദ്/ഭ്രാ+ന്തിർ/നിരധി-കരണാ+ ക്വാപി ജഗതി .. 24..

ചിദേവ+ ധ്യാതവ്യാ സതത-മനവദ്യാ സുഖതനു-
ര്നിരാധാരാ നി+ത്യാ/ നിര-വധിര-വി+ദ്യാദി-രഹിതാ .
അനാസ്ഥാ/മാസ്ഥായ+ ഭ്രമ-വപുഷി സർവത്ര വിഷയേ
സദാ ശേഷ+വ്യാഖ്യാ/നിപുണ-മതിഭിഃഖ് ഖ്യാത-യതിഭിഃ .. 25..

അഹോ്+ത്യർഥേ്+പ്യർഥേ+ ശ്രുതി-ശത-ഗുരു+ഭ്യാ/മവ-ഗതേ
നിഷിദ്ധ+ത്വേ-നാ-പി+ പ്രതി-ദിവസ-മാധാ-വതി മനഃ .
പിശാചസ്-ത+ത്രൈവ+ സ്ഥിര-രതിര-സാരേ്പി ചപലം
ന ജാനേ കേനാസ്യ+ പ്ര-തി-കൃ-തി-രനാ+ര്യസ്യ ഭവിതാ .. 26..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
നിത്യാ-നിത്യ/പദാർഥ-ത+ത്ത്വ-വിഷയേ നിത്യം വിചാരഃ സതാം
സംസർഗേ മിത-ഭാഷിതാ ഹിത-മിതാ-ഹാരോ്നഹ+ങ്കാരിതാ .
കാരുണ്യം കൃപണേ ജനേ സുഖിജനേ+ പ്രീതിഃസ് സദാ യസ്യ സ+
പ്രായേ-ണൈവ തപഃഖ് കരോതി സുകൃതീ ചേതോ-മുകുന്ദ+പ്രിയഃ ..
27..

സാ ഗോഷ്ഠീ സുഹൃദാം/ നിവാരിത-സുധാ+സ്വാദാ-ധുനാ+ ക്വാഗമ+
ത്തേധീരാ ധരണീ-ധരോപ-കരണീ/ഭൂതാ യയുഃഖ് ക്വാപരേ .
തേ ഭൂപാ ഭവ-ഭീരവോ ഭവ-രതാഃഖ് ക്വാഗുർ/നിരസ്-താരയോ/
ഹാ കഷ്ടംങ് ക്വ-ച ഗമ്യതേ നഹി സുഖം/
ക്വാ+പ്യസ്തി ലോക+ത്രയേ .. 28..

ഭാനുർഭൂ/വലയ+പ്രദക്ഷിണ-ഗതിഃഖ് ക്രീഡാരതിഃ സർവദാ
ചന്ദ്രോ+പ്യേഷ-കലാനിധിഃഖ് കവ-ലിതഃസ് സ്വർഭാനുനാ ദുഃഖിതഃ .
ഹ്രാസം ഗച്ഛതി വർധതേ-ച സതതം ഗീർവാണ-വിശ്രാമ-ഭൂസ്-

തഥ്-സ്ഥാനം ഖലു യത്ര നാസ്ത്യ-പഹതിഃഖ്
ക്ലേശസ്യ സംസാ-രിണാം .. 29..

സംസാ-രേഽപി പരോപ-കാര-കരണ+ഖ്യാത+വ്രതാ മാനവാ
യേ സമ്പത്തി-ഗൃഹാ വിചാര-ചതുരാ വിശ്വേ+ശ്വരാ-രാധകാഃ .
തേഽ+പ്യേനം/ ഭവ-സാഗരം ജനിമൃതി+ഗ്രാഹാ-കുലം ദുസ്തരം
ഗംഭീരം സുതരാം തരന്തി വിവിധ+വ്യാ+ധ്യാധി-വീചീമയം .. 30..

രേ രേ ചിത്ത മദാന്ധ മോഹ-ബധിരാ മി+ഥ്യാഭി-മാനോ+ദ്ധതാ
വ്യർഥേയം ഭവതാം ധനാ-വന-രതിഃസ് സംസാര-കാരാ+ഗൃഹേ .
ബ+ദ്ധാനാം നിഗഡേന ഗാ+ത്ര-മമതാ-സം. ജ്ഞേന യത്-കർഹിചി+
ദ്ദേവ+ബ്രാഹ്മണ-ഭിക്ഷു-കാദിഷു ധനം/
സ്വപ്നേഽപി-ന+ വ്യേതി വഃ .. 31..

യാവത്തേ യമ-കിങ്കരാഃഖ് കരതല+ക്രൂരാസി-പാശാദയോ
വുർ-ദാന്താഃസ് സൃണി-രാജ-ദീർഘ-സുനഖാ- ദംഷ്ട്രാ-കരാ-ലാനനാഃ
.
നാകർഷ+ന്തി നരാ+ന്ധ-നാദി-രഹിതാ+ന്യത്താവ-ദിഷ്-ടേ+ച്ഛയാ
യുഷ്മാഭിഃ ക്രിയതാം ധനസ്യ കൃപണാസ്-
ത്യാഗഃസ് സുപർവാ-ദിഷു .. 32..

ദേഹാ+ദ്യാ+ത്മ-മതാനു-സാരി ഭവതാം യ+ദ്യസ്തി മുഗ്ധം മതം
വേദ-വ്യാസ-വിനി+ന്ദിതം കഥമഹോ പി+ത്രാ+ദ്യ-പത്യേ തദാ .
ദാഹാദിഃഖ് ക്രിയതേ വിശുദ്ധ-ഫലകോ യുഷ്മാഭി-രു+ദ്വേ-ജിതൈഃ
ശോകേ-നാർഥ-പരായണൈ-രപ-സദൈർ-
ദൃഷ്ടാർഥ-മാ+ത്രാർ-ഥിഭിഃ .. 33..

മന്ദാക്രാന്ത 17
അദ്യ+ശ്വോ വാ മരണ-മശിവ+പ്രാണിനാം കാല-പാശൈ-
രാകൃഷ്ടാനാം ജഗതി ഭവതോ നാന്യ+ഥാത്വം കദാചിത് .
യദ്യ+പ്യേവം ന ഖലു കുരുതേ ഹാ തഥാ+പ്യർഥ-ലോഭം
ഹിത്വാ+ പ്രാണീ ഹിതമ-വഹിതോ ദേവ-ലോകാനു-കൂലം .. 34..

ദൃഷ്ട+പ്രായം വികല-മഖിലം കാല-സർപേണ വിശ്വം
ക്രൂരേ-ണേദം ശിവ ശിവ മുനേ+ ബ്രൂഹി രക്ഷാ+പ്രകാരം .
അ+സ്യാസ്തേകഃശ് ശൃണു മുര-രിപോർ+ധ്യാന-പീയൂഷ-പാനം
ത്യക്ത്വാ നാന്യത്-കിമപി ഭുവനേ ദൃശ്യതേ ശാസ്ത്ര-ദൃഷ്ട്യാ .. 35..

ധ്യാന+വ്യഗ്രം ഭവതു തവ ഹൃത്-തിഷ്ഠതോ യത്ര തത്ര+
ശ്രീമ+ദ്വിഷ്ണോസ്-ത്രിഭു-വന-പതേർ-നിത്യ-മാനന്ദ-മൂർതേഃ .
ലക്ഷ്മീ-ചേതഃഖ്-കുമുദ-വിപുലാ-നന്ദ-പീയൂഷ-ധാമ്നോ
മേഘ+ച്ഛായാ+പ്രതിഭട-തനോഃഖ് ക്ലേശ-സിന്ധും തിതീർഷോഃ .. 36..

കാമ+വ്യാഘ്രേ കുമതി-ഫണിനി+ സ്വാന്ത-ദുർവാര-നീഡേ
മായാസിംഹീ-വിഹരണ-മഹീ-ലോഭ-ഭല്ലൂക-ഭീമേ .
ജന്മാര+ണ്യേ-ന ഭവതി രതിഃസ് സജ്ജനാനാം കദാചിത്-
ത+ത്ത്വ+ജ്ഞാനാം വിഷയ-തുഷിതാ-കണ്ടകാ-കീർണ-പാർശ്വേ ..
37..
ശാർദൂലവിക്രീഡിതം 19
യാമാ-സാദ്യ+ ത്രിലോകീ-ജന-മഹിത-ശിവാ-
വല്ലഭാ-രാമ-ഭൂമിം
ബ്ര+ഹ്മാ-ദീനാം സുരാണാം സുഖവസതി-ഭുവോ
മണ്ഡലം മണ്ഡയന്തീം .
നോ ഗർഭേ+ വ്യാ+ലു+ഠ+ന്തി+ ക്വചി-ദപി മനുജാ
മാതുരുത്ക്രാന്തിഭാജ+
സ്താംങ് കാശീംൻനോ ഭജന്തേ കിമിതി സുമതയോ
ദുഃഖഭാരം വഹന്തേ .. 38..

സ്രഗ്ധര 21

കിം കുർമഃ കിം ഭജാമഃഖ് കിമിഹ സമു+ദ്രിതം
സാധനം കിം വയസ്യാഃ/
സംസാരോ+ന്മൂലനായ+ പ്രതിദിവസ-മിഹാ-
നർഥ-ശങ്കാവ-താരഃ .
ഭ്രാതർ+ജ്ഞാതം നിദാനം/ ഭവ-ഭയ-ദ-ല-നേ
സംഗതം സജ്-ജനാനാം
താം കാശീ-മാശ്രയാമോ നിരുപമ-യശസഃസ്
സ്വഃസ്-സ്രവ+ന്ത്യാ വയസ്യാം .. 39..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം 19

ഭുക്തിഃഖ് ക്വാപി ന മുക്തിര+സ്ത്യഭി-മതാ+
ക്വാ+ന്യസ്തി മുക്തിർന സാ
കാശ്യാ-മസ്തി വിശേഷ ഏവ സുതരാം
ശ്ലാഘ്യം യദേത+ദ്രൂപം .
സർവൈ-രുത്തമ-മധ്യ-മാധമ-ജനൈ-

രാസാ+ദ്യത്യേ/നുഗ്രഹാദ്-
ദേവസ്യ+ ത്രിപുര+ദ്വിഷഃസ് സുരധുനീ+
സ്നാനാ-വദാത+വ്യയൈഃ .. 40..

വിദ്യ+ന്തേ+ ദ്വാര-കാദ്യാ ജഗതി കതി ന-താ
ദേവതാ-രാജ-ധാന്യോ
യ+ദ്യ+പ്യ+ന്യാസ്/തഥാപി+ സ്ഖലദ-മല-ജലാ-
വർത-ഗംഗാ-തരംഗാ .
കാ+ശ്യേ-വാരാമ-കൂജത്/പിക-ശുക-ചടകാ+
ക്രാന്ത-ദിക്കാമി-നീനാം
ക്രീഡാ-കാസാര-ശാലാ ജയതി മുനിജനാ-
നന്ദ-ക+ന്ദൈക-ഭൂമിഃ .. 41..

കാശീയം സമല+ങ്കൃതാ നിരുപമ+
സ്വർഗാപ-ഗാ+വ്യോ-മഗാ+
സ്ഥൂലോ+ത്താര-തരംഗ-ബിന്ദു-വിലസ+ന്മുക്താഫല+ശ്രേണിഭിഃ .
ചഞ്ച+ച്ചഞ്ചല-ചഞ്ചരീക-നികരാ-
രാഗാം-ബരാ രാജതേ
കാസാര+സ്ഥവി-നിദ്ര-പദ്മ-നയനാ
വി+ശ്വേ+ശ്വര+പ്രേയസീ .. 42..

വ+ഹ്നി+പ്രാകാര-ബുദ്ധിം ജനയതി വലഭീ-വാസിനാം നാഗരാണാം
ഗന്ധാ-രണ്യ+പ്രസൂത+സ്ഫുട-കുസുമ-ചയഃഖ്
കിംശുകാനാം ശുകാനാം .
ച+ഞ്ച്വാകാരോ വസന്തേ പരമപദപദം
രാജധാനീ പുരാരേഃ/
സാ കാ+ശ്യാ-രാമ-ര+മ്യാ ജയതി മുനിജനാ-നന്ദ-ക(ൻ-ദൈ)ക-ഭൂമിഃ
.. 43..

മാലിനി
ഭജത വിബുധ-സിന്ധും സാധവോ ലോകബന്ധും
ഹര-ഹസിത-തരംഗം ശങ്ക-രാശീർഷ-സംഗം .
ദലിത-ഭവ-ഭുജംഗം ധ്യാത-മായാ-വിഭംഗം
നിഖില-ഭുവന-വന്ദ്യം സർവ-തീർഥാന-വദ്യം .. 44..

യദ-മൃത-മമൃതാനാം ഭംഗ-രംഗ+പ്രസംഗ+
പ്രകടിത-രസവ+ത്താ-വൈഭവം പീത-മുച്ചൈഃ .

ദലയതി കലി-ദന്താംസ്-താം-സു-പർവ+സ്രവന്തീം
	കിമിതി-ന ഭജ-താർതാ+ ബ്രഹ്മ-ലോകാവ-തീർണാം .. 45..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
സ്വാധീനേ നികട+സ്ഥിതേഽപി വിമല+
ജ്ഞാനാ-മൃതേ മാനസേ
	വിഖ്യാതേ മുനിസേവിതേഽപി കുധിയോ
ന+സ്നാ+ന്തി തീർഥേ+ ദ്വിജാഃ .
യത്തത്-കഷ്ട-മഹോ വിവേക-രഹിതാസ്-
തീർഥാർ-ഥിനോ ദുഃഖിതാ
	യത്ര+ ക്വാ+പ്യടവീ-മടന്തി ജലധൗ/
മജ്ജന്തി ദുഃഖാകരേ .. 46..

സ്രഗ്ധര

നാ+ഭ്യസ്തോ ധാതു-വാദോ ന ച യുവതി-വശീ-
കാരകഃഖ് കോ+പ്യുപായോ
	നോ വാ പൗ-രാണി-കത്വം ന ച സരസ-കവിതാ
നാപി നീതിർന ഗീതിഃ .
തസ്മാ-ദർഥാർ-ഥിനാം യാ/ ന-ഭ-വതി ഭവത+
ശ്ചാതുരീ+ ക്വാപി വിദ്വൻ
	ജ്ഞാ+(ത്-വേ)+ത്ഥം ചക്ര-പാണേ-രനുസര ചരണാം-
ഭോജയുഗ്മം വിഭൂത്യൈ .. 47..

അർഥേ+ഭ്യോഽനർഥ-ജാതം ഭവതി തനുഭൃതാം യൗവനാ-ദി+ഷ്വ-വശ്യം
	പിത്രാ+ദ്യൈ-രർജി-തേഭ്യോഽനുപകൃതി-മതിഭിഃസ് സ്വാത്മനൈ-
വാർജി-തേഭ്യഃ .
യസ്മാദ്-ദുഃഖാ-കരേ+ഭ്യസ്-തമനു-സര സദാ
ഭദ്ര ലക്ഷ്മീ-വിലാസം
	ഗോപാലം ഗോപകാന്താ-കുച-കല-ശതടീ-
കുങ്കുമാ-സംഗ-രംഗം .. 48..

+ഭ്രാതഃ ശാന്തം പ്രശാന്തം/ ക്വചിദപി നിപത+
ന്മി+ത്ര രേ ഭൂധ-രാ+ഗ്രേ
	+ഗ്രീഷ്മേ+ ധ്യാനായ വിഷ്ണോഃസ് സ്പൃഹയസി സുതരാം
നിർവിശങ്കേ ഗുഹായാം .
അന്വേ+ഷ്യാന്താ-ദ്യ-ഗ+ത്ര+ ക്ഷിതി-വലയ-തലേ+
സ്ഥാനമു+ന്മൂല യാവ-

ത്-സംസാരാ-നർഥ-വൃക്ഷം പ്രഥിത-തമ-മഹാ-
മോഹമൂലം വിശാലം .. 49..

കേദാര+സ്ഥാന-മേകം രുചിര-തര-മുമാ-നാട്യ-ലീലാ-വനീകം
പ്രാലേ-യാദ്രി+പ്രദേശേ+ പ്രഥിത-മതി-തരാ-
മസ്തി ഗംഗാ-നിവേശേ .
+ഖ്യാതം നാരായണസ്യ+ ത്രിജഗതി ബദരീ-
നാമ സിദ്ധാ+ശ്ര-മ+സ്യ/
ത+ത്രൈ-വാനാദി-മൂർതേർ/മുനി-ജന-മനസാ/മ+ന്യ-ദാനന്ദ-മൂർതേഃ
.. 50..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം

സന്ത+ന്യേ+ ത്രിദശാ-പഗാദി-പതനാ-
ദേവ+ പ്ര-യാ-ഗാ-ദയഃ/
പ്രാലേയാ-ചല-സംഭവാ ബഹുഫലാഃസ് സിദ്ധാശ്രമാഃസ് സിദ്ധയഃ .
യത്രാ-ഘൗഘ-സഹാ ഭവന്തി സുധിയാം ധ്യാനേ+ശ്വരണാം ചിരം
മുക്താ-ശേഷ-ഭിയാം വിനി+ദ്ര-മനസാം കന്ദാംബു-പർണാ-ശിനാം ..
51..

കിം സ്ഥാനസ്യ നിരീക്ഷണേന മുരജിദ്-ധ്യാനായ ഭൂമണ്ഡലേ
+ഭ്രാത+ശ്ചേ+ദ്വിരതിർ-ഭവേ+ദ്ദൃഢ-തരാ
യസ്യ+ സ്ര-ഗാദൗ സദാ .
ത+സ്യൈഷാ യദി നാസ്തി ഹന്ത സുതരാം വ്യർഥം തദാ+ന്വേഷണം
സ്ഥാന+സ്യാനധി-കാരിണഃസ് സുര-ധുനീ-
തീരാ+ദ്രി-കു+ഞ്ജാദിഷു .. 52..

സ്വാന്ത+വ്യോമ്നി നിരസ്ത-കല്മഷ-ഘനേ
സദ്ബുദ്ധി-താരാ-വലീ-
സന്ദീ+പ്തേ/ സമു-ദേതി ചേൻ-നിരുപമാ-
നന്ദ+പ്രഭാ-മണ്ഡലഃ .
ബ്രഹ്മ+ജ്ഞാന-സുധാകരഃഖ് കവ-ലിതാ-വിദ്യാ+ന്ധ-കാര+സ്തദാ
ക്വ+ വ്യോമ+ ക്വ/ സദാ-ഗതിഃഖ്-ക്വ ഹുതഭുക്
ക്വാംഭാഃഖ് ക്വ-സർ+വം-സഹാ .. 53..

വസന്തതിലകം
വിശ്വേശ്വരേ ഭവതി വിശ്വ-ജനീന-ജന്മ-
വി+ശ്വംഭരേ ഭഗവതി+ പ്രഥിത+പ്രഭാവേ .

യോ ദത്ത-ചിത്തവിഷയഃ സുകൃതീ കൃതാർഥോ
    യ+ത്ര+ ക്വചിത്/പ്രതിദിനം നിവസൻ ഗൃഹാദൗ .. 54..

ചി+ദ്ര+ത്ത-മത്ര പതിതം വപു-രന്ധ-കൂപേ
    പുംസോ+ ഭ്രമാ-ദനു-പമം സഹനീയ-തേജഃ .
ഉ+ദ്ധൃത്യ യോ ജഗതി തദ്/ഭവിതാ കൃതാർഥോ
    മന്യേ സ ഏവ സമുപാസിത-വിശ്വനാഥഃ .. 55..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
യ+ദ്വേത്താ മദനേ-ഷവോ മൃ-ഗ-ദൃ-ശ+
ശ്ചേതഃഖ്കുരംഗാ-രയോ
    ധീരാണാ-മപി-നോ ഭവേയു-രബലാഃസ്
സംസാര-മായാ-പുരേ .
കോ നാമാ-മൃത-സാഗരേ-ന രമതേ
ധീരസ്-തദാ നിർമലേ
    പൂർണാനന്ദ-മഹോർമി-രമ്യ-നികരേ
രാഗാദിന+ക്രോജ്ഝിതേ .. 56..

സ്രഗ്ധര
ബാലേയം ബാലഭാവം ത്യജതി ന സുദതീ
യത് -കടാക്ഷൈർ-വിശാലൈ-
(സുദതി യത് is wrong)
രസ്മാ+(ൻ-വി)+ഭ്രാമ-യന്തീ ലസ-ദധര-ദലാ+
ക്ഷിപ്ത-ചൂത+പ്രവാലാ .
നേതും വാഞ്ഛ+ത്യ/കാമാൻഥ്. സ്വ-സദന-മധുനാ+
ക്രീഡിതും ദത്തചിത്താൻ
    പുഷ്യ+ന്നീലോത്പ- ലാഭേ മുരജിതി കമലാ-
വല്ലഭേ ഗോപലീലേ .. 57..
(പുഷ്യന്നീലോത്പലോത്പ ലാഭേ-is wrong, പുഷ്യ+ന്നീലോത്പ- ലാഭേ is correct)

(Analysis for above sloka.
ബാലേയം/ ബാലഭാ/വം ത്യജ/തി ന സു/ദതി യത് (ദതീയത്)
-/കടാക്ഷൈർ-/വിശാലൈ-
    രസ്മാ+(ൻ-വി)/+ഭ്രാമ-യ+/ന്തീ ലസ/-ദധര/-ദലാ+
ക്ഷി/+പ്ത-ചൂത+പ്രവാലാ .
നേതും വാഞ്/ഛ+ത്യ/കാ/മാൻഥ്. സ്വ-സ/ദന-മ/ധുനാ+

ക്രീ/ഡിതും ദ+ത്തചിത്താൻ
      പു+ഷ്യ+ന്നീ/ലോത്പ ലാ/ഭേ മുര/ജിതി ക/മലാ-
വ+/ല്ലഭേ ഗോ/പലീലേ .. 57..)

ഹരിണി17

ശിവ ശിവ മഹാ+ഭ്രാന്തി+സ്ഥാനം സതാം+ വിദുഷാ-മപി+
      പ്രകൃതി-ചപലാ ധാ+ത്രാ/ സൃഷ്ടാഃസ് സ്ത്രിയോ ഹരിണീ-ദൃശഃ .
വിജഹതി ധനം പ്രാണൈഃസ് സാകം യതസ്-തദ-വാപ്തയേ
      ജഗതി മനുജാ രാഗാ-കൃഷ്ടാസ്-തദേക-പരായണാഃ .. 58..

ഹരതി വപുഷഃഖ് കാന്തിം/ പുംസഃഖ് കരോതി ബല+ക്ഷിതിം
      ജനയതി/ ഭൃശം ഭ്രാന്തിം നാരീ സുഖായ നിഷേവിതാ .
വിരതി-വിരസാ ഭുക്താ യസ്മാ+ത്തതോ ന വിവേ+കിഭി
      വിഷയ-വിരസൈഃസ് സേവ്യാ മായാ-സമാശ്രിത-വിഗ്രഹാ .. 59..

കമലവദനാ പീനോ+ത്തുംഗം ഘടാ-കൃതി ബിഭ്രതീ+
      സ്തനയുഗ-മിയം തന്വീ+ ശ്യാമാ വിശാല-ദൃഗ+ഞ്ചലാ .
വിശദ-ദശനാ മധ്യ+ക്ഷാമാ വൃഥേതി ജനാഃശ് ശ്രമം
      വിദധതി മുധാ-രാഗാ-ദുച്ചൈ-രനീ-ദൃശ-വർണനേ .. 60..

ജനയതി സുതം ക+ഞ്ചി+ന്നാരീ സതീ കുലഭൂഷണം
      നിരുപമ-ഗുണൈഃഫ് പുണ്യാത്മാനം ജഗത്-പരിപാലകം .
കഥമപി-ന സാऽനി+ന്ദ്യാ വ+ന്ദ്യാ ഭവേ+ന്മഹതാം യതഃ .
      സുര-സരി-ദിവ+ ഖ്യാതാ ലോകേ പവി+ത്രിത-ഭൂതലാ .. 61..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
ധന്യാ ഏതേ പുമാംസോ യദയ-മഹ-മിതി+
ത്യക്ത-ചേതോ-വികല്പാ
      നിശ്ശങ്കം സഞ്ചരന്തോ/ വിദ-ധതി മലിനം
കർമ കാമ+പ്രയുക്താഃ .
ജാനന്തോऽ+പ്യർഥ-ഹീനം ജഗദിദ-മഖിലം ഭ്രാന്തവദ്-ദ്വൈത-ജാലം
      രാഗ+ദ്വേഷാദി-മന്തോ വയ-മയ-മിതി ഹാ
ന+ത്യ-ജന്ത്യേऽഭി-മാനം.. 62..

പ്ര+ജ്ഞാ-വന്തോऽപി കേചി+ച്ചിര-മുപ-നിഷദാ+
ദ്യർഥകാരാ യതന്തോ+
      വ്യാകുർ-വന്തോऽപി കേചിദ്-ദലിതപരമതാ

യദ്യപി+ ജ്ഞാത-തത്ത്വാഃ .
തീർഥേ തീർഥം തഥാപി+ ഭ്രമണ-രസികതാം
നോജ്ജ-ഹത്യ+ധ്വ-ഖേദാ
    യത്തത്കഷ്ടം വിധത്തേ/ മമ മനസി സദാ
പശ്യതസ്-തത്ര കൃത്യം .. 63..

സ്രഗ്ധര
തീർഥാ-വസ്ഥാന-ജന്യം ന-ഭ-വതി സുകൃതം
ദുഷ്കൃതോ-ന്മൂലനം വാ
    യസ്മാ-ദാഭ്യാം വിഹീനഃ ശ്രുതി-സമധിഗതഃഫ്
പ്രത്യഗാത്മാ ജനാനാം .
സർവേ-ഷാമ+ദ്വിതീയോ/ നിരതി-ശയ-സുഖം
യദ്യപി+സ്വ+പ്രകാശാ+
    സ്തീർഥേ വിദ്യാസ്-തഥാപി+ സ്പൃഹയതി തപസേ യത്ത-ദാ+ശ്ചര്യ-
ഹേതുഃ .. 64..

ശിഖരിണി
ഉദാസീനോ ദേവോ മദന-മഥനഃസ് സജ്ജന-കുലേ
    കലി+ക്രീഡാ-സക്തഃഖ്കൃത-പരിജനഃഫ് പ്രാകൃത-ജനഃ .
ഇയം മ്ലേച്ഛാ+ക്രാന്താ+ ത്രിദശ-തടിനീ ചോഭയ-തടേ
    കഥം ഭ്രാന്ത+സ്ഥാതാ കഥയ സുകൃതീ കുത്ര വിഭയഃ .. 65..

ശാർദുലവിക്രീഡിതം

നിസ്സാരാ-വസുധാ-ധുനാ സമജനി+ പ്രൗഢ+പ്രതാപാ-നല+
(പ്രതാപ-നല is wrong, പ്രതാപാ-നല is correct)
    ജ്വാലാ+ജ്വാല-സമാകുലാ+ ദ്വി-പ-ഘ-ടാ-സംഘട്ട-വിക്ഷോഭിതാ .
മ്ലേച്ഛാനാം രഥവാജി-പത്തി-നിവഹൈ-രുന്മീലിതാ കീദൃശീ-
    യം വിദ്യാ ഭവിതേതി ഹന്ത ന സഖേ/ ജാനീമഹേ മോഹിതാഃ .. 66..

സ്രഗ്ധര

വേദോ നിർവേദ-മാഗാ-ദിഹ നമന-ഭിയാ+
ബ്രാഹ്മണാനാം വിയോഗാദ്-
വൈയാ-സി+ക്യോ ഗിരോഽ്പി+ ക്വചിദപി വിരലാഃസ്
സമ്മതം സന്തി ദേശേ .
ഇത്ഥം ധർമേ വിലീനേ യവനകുലപതൗ/
ശാസതി+ ക്ഷോണി-ബിംബം

നിത്യം ഗംഗാ-വഗാ-ഹാദ്/ഭവതി ഗതി-രിതഃസ് സംസൃതേ-ർഥ-
സിദ്ധൗ .. 67..

ഗംഗാ ഗംഗേതി യസ്യാഃശ് ശ്രുതമപി പഠിതം
കേനചിന്നാമ-മാത്രം
ദൂര+സ്ഥ+സ്യാപി പുംസോ ദലയതി ദുരിതം പ്രൗഢ-മിത്യാഹു-രേകേ
.(ദുരസ്ഥ is wrong)
സ ഗംഗാ കസ്യ സേവ്യാ/ ന-ഭ-വതി ഭുവനേ
സജ്ജന+സ്യാതി-ഭവ്യാ
ബ്രഹ്മാണ്ഡം പ്ലാവയന്തീ+ ത്രിപുര-ഹര-ജടാ/
മണ്ഡലം മണ്ഡയന്തീം .. 68..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
യത്തീരേ വസതാം സതാ-മപി ജലൈർ/മൂലൈഃഫ് ഫലൈർ/ജീവതാം
മുക്താഹം-മമഭാവ-ശുദ്ധ-മനസാ-മാചാര-വി+ദ്യാ-വതാം .
കൈവല്യം കര-ബില്വ-തുല്യ-മമലം സമ്പദ്യതേ ഹേലയാ .
സാ ഗംഗാ+ഹ്യതുലാ-മലോർമി-പടലാ
സദ്ഭിഃഖ് കുതോ നേ+ക്ഷ്യതേ 69..
(സ ഗംഗാ+ ഹ്യതുലാ-മലോർമിമപടലാ is wrong ,
സാ ഗംഗാ+ഹ്യതുലാ-മലോർമി-പടലാ is correct)

തീർഥാനാ-മവ-ലോകനേ-സു-മനസാ-മുത്കണ്ഠതേ മാനസം
താവദ്ഭൂ-വലയേ സതാം പുര-രിപു+ധ്യാനാ-മൃതാ+സ്വാദിനാം.
പാവത്തേ ന വിലോക-യന്തി സരിതാം രോചിഷ്ണു-മുക്താവലീം .
ശ്രീമ+ന്നാക-തരംഗിണീം ഹരജടാ-ജൂടാ-ടവീ-വിഭ്രമാം .. 70....

സംസാരോ വിവിധാധി-ബാധ-ബധിരഃസ് സാരായതേ മാനസേ
നിഃസ് സാരോഽപി/ വപുഷ്മതാം കലിവൃക+ഗ്രാസീ-കൃതാനാം ചിരം .
ദൃഷ്ടായാം ഘനസാര-പാഥസി മഹാ-പുണ്യേന യസ്യാം സതാം
സാ സേവ്യാ ന കുതോ ഭവേത്-സുരധുനീ+
സ്വർഗാപ-വർഗോ-ദയാ .. 71..

യസ്യാഃസ് സംഗതി-രുന്നതിം വിതനുതേ വാരാ-മമീഷാം ജനൈ-
രുദ്ഗീതാ കവിഭിർ-മഹേ+ശ്വര-മനോ-ഭീഷ്ടാ മഹീ-മണ്ഡലേ .
സാ സന്തഃശ് ശരദിന്ദു-സോദര-പയഃഫ് പൂരാഭി-രാമാ നദത്
കോക+ശ്രേണി-മനോജ-പുണ്യ-പുലിനാ ഭാഗീരഥീ സേവ്യതാം .. 72..

ശിഖരിണി
ക്വചി+ദ്ധംസ+ശ്രേണീ/ സുഖയതി രിരംസുഃശ് ശ്രുതി-സുഖം
നദന്തീ ചേതോ നോ/ വിപുല-പുലിനേ മ+ന്ഥര-ഗതിഃ .
തദേ-തസ്യാ യോഽര്‍ഥീ/ സുര-തരു-ലതാ നാകതടിനീ
(നാകതടിനീഈ is wrong, നാകതടിനീ is correct)
സദാ സദ്ഭിഃ സേവ്യാ സകല-പുരുഷാര്‍-ഥായ കൃതിഭിഃ .. 73..

കലൗ ഗംഗാ കാശ്യാം ത്രിപുര-ഹര-പുര്യാം ഭഗവതീ
പ്രശസ്താ-ദേവാനാ-മപി ഭവതി സേ+വ്യാനു-ദിവസം .
ഇതി+വ്യാസോ+ ബ്രൂതേ മുനിജന-ധുരീണോ ഹരികഥാ-
സുധാ-പാന+സ്വസ്ഥോ ഗലിത-ഭവ-ബന്ധോഽതുല-മതിഃ .. 74..

സ്രദ്ധര
യാവ+ജ്ജാഗര്‍തി ചിത്തേ/ ദുരിത-കലുഷിതേ+
പ്രാണിനോ വിത്തപുത്ര+
ക്ഷേത്രാ+ദ്യര്‍ഥേഷു ചിന്താ/ തദതി-പരതയാ+
ഭ്രാമ്യ-മാനസ്യ നിത്യം .
താവ+ന്നാര്‍-ഥസ്യ സിദ്ധിര്‍-ഭവതി കഥമപി+
പ്രാഥിത+സ്യാര്‍തി-ഭാജാ
കൈവ+ല്യാ+ഖ്യസ്യ ലോകേ/ രമണ-സുഖ-ഭുവോ മുക്ത-ദോഷാനു-
ഷക്തേഃ .. 75..

ശാര്‍ദൂലവിക്രീഡിതം
സ+ന്ത്യര്‍ഥാ മമ സഞ്ചിതാ ബഹുവിധാഃ പിത്രാ-ദിഭിഃ സാമ്പ്രതം
(ബഹുധാഃ is wrong, ബഹുവിധാഃ is correct)
വാണി+ജ്യൈഃ കൃഷിഭിഃഖ് കലാഭി-രപി താ+
(ൻ-വി)+സ്താര-യിഷ്യാമി വഃ .
ഹേ പുത്രാ ഇതി ഭാവ+ന്നനുദിനം സംസാര-പാശാ-വലീം
ഛേത്തായം തു കഥം മനോ-രഥ-മയീം ജീവോ നിരാ-ലംബനഃ .. 76..

ജാന+ന്നേവ കരോതി കര്‍മ ബഹുലം ദുഃഖാത്മകം പ്രേരിതഃ/
കേനാ+പ്യ+പ്രതിവാ+ച്യ-ശക്തി-മഹിനാ ദേവേന മുക്താത്മനാ .
സര്‍വജ്ഞേന ഹൃദി+സ്ഥിതേന തനുമത്-സംസാര-രംഗാം-ഗണേ
മാദൃദ്ബുദ്ധി-നടീ-വിനോദ-നിപുണോ/ നൃത്യാന്ന+മംഗപ്രിയഃ .. 77..
(നൃത്യന്നംഗപ്രിയഃ is wrong, നൃത്യാന്ന+മംഗപ്രിയഃ is correct)

കോ ദേവോ ഭുവനോ-ദയാ-വനകരോ വിശ്വേ+ശ്വരോ വിദ്യതേ
യസ്യാ+ജ്ഞാ/വശ-വര്‍തിനോ ജലധിയോ/

നാ+പ്ലാവ-യന്തി+ ക്ഷിതിം .
ഇത്യാമ്-നാതമ-പീ+ശ്വരം സുരശിരോ-
രത്നം ജഗ+ത്സാ+ക്ഷിണം
സര്‍വജ്ഞം ധന-യൗവനോദ്ഘ-ത-മ-നാ/ നോ മന്യതേ ബാലിശഃ ..
78..

കസ്യേമൗ/ പിതരൗ മനോ-ഭവ-വതാ താപേന സംയോജിതാ-
വ+ന്യോന്യം തനയാ-ദികം ജനയതോ/ ഭൂമ്യാദി-ഭൂതാ+ത്മഭിഃ .
ഇത്ഥം ദുഃസ്-സ്ഥമ-തിര്‍/മനോ-ഭവരതിര്‍+യോ മന്യതേ നാസ്തികഃ
ശാന്തിസ്-തസ്യ കഥം ഭവേദ്-ഘനവതോ/ ദുഷ്കര്‍മ-ധര്‍മ+ശ്രമാത് ..
79..

ഹിക്കാ-കാസ ഭഗ+ന്ദരോ-ദര-മഹാ/മേദ+ജ്വരൈ/രാകുലഃ
ശ്ലേഷ്മാ+ദ്യൈ-രപി നിദ്രയാ വിരഹിതോ മന്ദാന-ലോ+ല്പാ-ശനഃ .
താരു+ണ്യേ്ഽപി വിലോ+ക്യതേ ബഹുവിധോ ജീവോ ദരി+ദ്രേ+ശ്വരോ
ഹാ കഷ്ടം കഥമീദൃശം ഭഗവതഃസ് സംസാര-ദുഃസ്-സാഗരേ .. 80..

മാ+ദ്യ+ത്താര്‍കിക-താന്ത്രിക+ദ്വിപ-ഘടാ/സംഘട്ട-പഞ്ചാനനസ്-
തദ്വദ്-ദൃപ്തക-ദന്ത-വൈദ്യക-കലാ/കല്പോ്ഽപി നിഷ്കിഞ്ചനഃ .
(തദ്വ-ദൃപ്തക is wrong /തദ്വദ്-ദൃപ്തക is correct)
യത്ര+ ക്വാപി വിനാ-ശയാ കൃശ-തനുര്‍/ഭൂപാല-സേവാ-പരോ
ജീവ+ന്നേവ മൃതാ-യതേ കിമപരം സംസാര-ദുഃസ്-സാഗരേ .. 81..

ആഢ്യഃഖ് കശ്ചിദ-പണ്ഡിതോ്ഽപി വിദുഷാം
സേവ്യഃസ് സദാ ധാര്‍മികോ
വി+ശ്വേഷാ-മുപ-ജാരകോ മൃഗദൃശാ-മാനന്ദ-കന്ദാ-കരഃ .
കര്‍പൂര+ദ്യുതി-കീര്‍തി-ഭൂഷിത-ഹരിദ്/ഭൂമണ്ഡലേ ഗീയതേ
ശശ്വദ്/(ദ്-വ)+ന്ദി-ജനൈര്‍/മഹീ-തനു-ഭൃതഃഫ്
പു+ണ്യൈര്‍ന ക+സ്യോദയഃ .. 82..

കര്‍തവ്യം ന കരോതി ബന്ധുഭി-രപി+ സ്നേഹാ+ത്മഭിര്‍/വോദിതഃ
കാമി+ത്വാ/ദഭി-മന്യതേ ഹിതമതം ധീരോ+പ്യ-ഭീഷ്ടം നരഃ .
നിഷ്കാമ+സ്യ-ന വിക്രിയാ തനു-ഭൃതോ ലോകേ+ ക്വചിദ്-ദൃശ്യതേ
യത്തസ്മാ-ദയ-മേവ മൂല-മഖിലാ-നര്‍ഥസ്യ നിര്‍/ധാരിതം .. 83..

നിഷ്കാമാ മുനയഃഫ് പരാവര-ദൃശോ നിര്‍ധൂത-പാപ്മോ-ദയാ
നിഃസ്-സംഗാ നിരഹ+ങ്കൃതാ നിരുപമാ/നന്ദം പരം ലേഭിരേ .

യദ്ഗത്വാ ന ലുഠന്തി മാതൃ-ജഠരേ ദുഃഖാകരേ മാനവാ
ദുർഗന്ധേ പുനരേ+ത്യകാമ-മകരേ സംസാര-പാഥോ-നിധൗ .. 84..

കാമ+സ്യാപി നിദാന-മാഹുര-പരേ മായാം മഹാ-ശാസനാ
നിശ്ചിത്/കാം സകല+പ്രപഞ്ച-രചനാ/ചാതു+ര്യ/ലീലാവതീം .
യത്സംഗാദ്-ഭഗവാനപി+ പ്രഭവതി+ പ്രത്യങ്-മഹാ-മോഹഹാ+
ശ്രീരംഗോ ഭുവ-നോദയാ-വന-ലയ+വ്യാപാരചക്രേ+ക്രിയാഃ .. 85..

സ്രഗ്ധര
തുല്യാർ/ഥേന+ത്വ-മൈക്യം ത്രിഭുവന-ജനകസ്/
തത്പദാർഥഃഫ്പ്രപദ്യ+പ്
പ്രത്യക്ഷം മോഹജന്മ+ ത്യജതി ഭഗവതി+
ത്വ+മ്പ-ദാർഥോഽപി ജീവഃ .
ശ്രു+ത്യാ-ചാ+ര്യ+പ്രസാദാ+ന്നിരുപമ-വിലസദ്
ബ്രഹ്മ-വിദ്യൈസ്-തദൈ+ക്യം
+പ്രാ+പ്യാനന്ദ+പ്രതിഷ്ഠോ ഭവതി വിഗ-ലിതാ/
നാദ്യ-വിദ്യോ-പരീഹഃ .. 86..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം
സംന്യാസോ വിഹിതസ്യ കേശവ-പദ+ദ്വന്ദ്വേ+ വ്യധായി+ ശ്രുതാ
വേദാന്താ നിരവദ്യ-നിഷ്കല-പരാ/
നന്ദാഃസ് സുനിഷ്ഠാ+ശ്ചിരം .
സംസാരേ വധ-ബന്ധ-ദുഃഖ-ബഹുലേ മായാ-വിലാസേഽ+വ്യയം
ബ്രഹ്മാസ്-മീതി വിഹായ നാന്യ-ദധുനാ
കർതവ്യ-മാസ്തേ+ ക്വചിത് .. 87..

ഹിത്വാ വിശ്വാ+ദ്യവസ്ഥാഃഫ് പ്രകൃതി-വിലസിതാ
ജാഗ്ര-ദാദ്യൈർ/വിശേഷൈഃ
സാർധം ചൈതന്യ-ധാതൗ/ പ്രകൃതി-മപി സമം കാര്യ-ജാതൈര-
ശേഷൈഃ .
ജ്ഞാനാനന്ദം തുരീയം വിഗ-ലിത-ഗുണകം ദേശകാലാ+ദ്യതീതം
സ്വാത്മാനം വീതനിദ്രഃസ് സതത-മധികൃത+ശ്ചിന്തയേദ+ദ്വിതീയം ..
88..

അഗ്രേ-പശ്ചാ-ദധസ്താ-ദു-പ-രി-ച പ-രി-തോ/
ദിക്ഷു/ ധാ+ന്യാ+സ്വ-നാദിഃ
കൂടസ്ഥാ സംവിദേകാ സകല-തനു-ഭൃതാ-
മന്ത-രാത്മാ-നിയന്ത്രീ .

യസ്യാ-നന്ദ+സ്വഭാവാ+ സ്ഫുരതി ശുഭധിയഃഫ്
പ്രത്യഹം നിഷ്പ്രപഞ്ചാ
ജീവ+ന്മുക്തഃസ് സ ലോകേ ജയതി ഗതമഹാ
മോഹവിശ്വ+പ്രപഞ്ചഃ .. 89..

സ്രഗ്ധര
ക്വാഹം ബ്രഹ്മേതി വിദ്യാ നിരതി-ശയ-സുഖം
ദർശയന്തീ വിശുദ്ധം
കൂടസ്ഥം സ്വപ്രകാശം പ്രകൃതി സുചരിതാ
ഖണ്ഡയന്തീ ച മായാം .
ക്വാവിദ്യാഹം മമേതി സ്ഥഗിതപരസുഖാ ചിത്തഭിത്തൗ ലിഖന്തീ
സർവാനർഥാനനർഥാൻ വിഷയഗിരിഭുവാ വാസനാഗൈരികേണ ..
90..

ശിഖരിണി17
അഹം ബ്രഹ്മാസ്-മീതി+ സ്ഫുര-ദമല-ബോധോ യദി ഭവേത്-
പുമാൻ-പുണ്യോ+ദ്രേകാ-ദുപചിത-പരാനർഥ-വിരതിഃ .
തദാനീം ക്വാവിദ്യാ- ഭൃശമ-സഹമാ-നൗപ-നിഷദം
വിചാരം സംസാരഃ ക്വ ച വിവിധ-ദുഃഖ്-ൈകെ-വസതിഃ .. 91..

ശാർദൂലവിക്രീഡിതം

ക+ശ്ചിത്-ക്ര+ന്ദതി കാല-കർകശ-കരാ-
കൃഷ്ടം വിനഷ്ടം ഹഠാ-
ദുത്-കൃഷ്ടം തനയം വിലോക്യ പുരതഃഫ്
പുത്രേതി ഹാ ഹാ ക്വചിത് .
കശ്ചി+ന്നർതക-നർതകീ-പരിവൃതോ
നൃത്യ+ത്യഹോ കുത്രചി+
ച്ചിത്രം സംസൃതി-പദ്ധതിഃഫ് പ്രഥയതി+
പ്രീതിഞ്ച കഷ്ടഞ്-ചനഃ .. 92..

നാന്നം ജീര്യതി കി+ഞ്ചി-ദൗഷധ-ബലം നാലം-സ്വ-കാര്യോദയേ
ശക്തി+ശ്ച+ങ്ക്രമണേ ന ഹന്ത ജരയാ ജീർണീ-കൃതായാം തനൗ .
അസ്മാകം ത്വധുനാ-ന ലോചന-ബലം
പുത്രേതി ചിന്താകുലോ+
ഗ്ലായ+ത്യർഥ-പരായ-ണോഽതി-കൃപണോ
മിഥ്യാഭി-മാനോ ഗൃഹീ .. 93..

അന്നാശായ സദാ രടന്തി പൃ-ഥു-കാഃ/
ക്ഷുത്ക്ഷാമ-കണ്ഠാസ്ത്രിയോ
    വാസോഭീ രഹിതാ ബഹിർ+വ്യവഹൃതൗ/
നിര്യാന്തി നോ ലജ്ജയാ .
ഗേഹാ-ദംഗണ-മാർജനേ്യപി ഗൃഹിണോ
യസ്യേതി ദുർജീവിതം
    യദ്യ+പ്യസ്തി തഥാപി തസ്യ വിരതിർ/
നോദേതി ചിത്രം ഗൃഹേ .. 94..

സദ്-ദ്വംശോ ഗുണവാ-നഹം സുചരിതഃശ് ശ്ലാഘ്യാം കരോ+ത്യാത്മനോ
    നീചാനാം വിദ-ധാതി ച+ പ്രതിദിനം സേവാം ജനാനാം ദ്വിജഃ .
യോഷി+ത്തസ്യ ജിഘൃ+ക്ഷയാ സ-ച കുതോ
നോ ലജ്ജതേ സജ്ജനാ+
    ല്ലോഭാ+ന്ധസ്യ നരസ്യ- നോ ഖലു സതാം
ദൃഷ്ടം ഹി ലജ്ജാഭയം .. 95..

കാമാദി+ത്രിക-മേവ മൂല-മഖില+ക്ലേശസ്യ മായോദ്ഭവം
    മർത്യാനാ-മിതി ദേവ-മൗലി-വിലസദ്/ഭാജിഷ്ണു-ചൂഡാമണിഃ .
ശ്രീകൃഷ്ണോ ഭഗവാ-നവോ-ചദ-ഖില+പ്രാണി+പ്രിയോ മത്പ്രഭുർ-
    യസ്മാത്-ത+ത്ത്രിക/മുദ്യതേന മനസാ
ഹേയം പുമർ/ഥാർ-ഥിനാ .. 96..

യത്-പ്രീ+ത്യർഥ-മനേക-ധാമനി മയാ/ കഷ്ടേന വസ്തു പ്രിയം
    സ്വ+സ്യാ-ശാക-വലീ-കൃതേന വികലീ-ഭാവം ദധാ-നേന മേ .
ത+ത്സർവം വിലയം നിനായ ഭഗവാൻ/
യോ ലീലയാ നിർജരോ
    മാം ഹിത്വാ ജരയാ-കുലീ-കൃത-തനും
കാലായ തസ്മൈ നമഃ .. 97..

ആയുർ-വേദ-വിദാം രസാ-ശന-വതാം പ+ഥ്യാശിനാം യത്നതോ
    വൈദ്യാനാ-മപി രോഗ-ജന്മ വപുഷോ+ ഹ്യന്ത+ര്യതോ ദൃശ്യതേ .
ദു+ശ്ചക്ഷോത്/കവലീ-കൃത+ത്രി-ഭുവനോ ലീലാ-വിഹാര+സ്ഥിതഃ
    സർവോ-പായ-വിനാശ-നൈക-ചതുരഃഖ്
കാലായ തസ്മൈ നമഃ .. 98..

തേ ധന്യാ ഭുവനേ-സു-ശി+ക്ഷിത-പര+ബ്രഹ്മാത്മ-വിദ്യാ-ജനാ
    ലോകാനാ-മനു-രഞ്ജകാ ഹരികഥാ/പീയൂഷ-പാന+പ്രിയാഃ .

യേഷാം നാക-തരംഗിണീ-തട-ശിലാ/ബദ്ധാ-സനാനാം സതാം
പ്രാണാ യന്തി ലയം സുഖേന മനസാ+ ശ്രീരംഗ-ചിന്താഭൃതാം .. 99..

ഹേ പുത്രാ/ വ്രജതാ-ഭയം യത ഇതോ/ ഗേഹം ജനന്യാ സമം
(ഹേ പുത്രാഃ+ വ്രജതാ--> ഹേ പുത്രാ/ വ്രജതാ)
രാഗദ്വേഷ-മദാ-ദയോ ഭവതു വഃഫ് പന്ഥാഃശ് ശിവോ൱മായയാ .
കാശീം സാമ്പ്രത-മാഗതോ൱ഹ-മഹഹ+ ക്ലേശേന ഹാതും വപുഃ/
സർവാ-നർഥ-ഗൃഹം സുപർവ-തടിനീ-വീചി+ശ്രിയാ-മണ്ഡിതാം ..
100..

യത്-സാക്ഷാ-ദഭി-ധാതു-മക്ഷമ-തയാ
ശബ്ദാ+(ദി+അ)നാ-ലിംഗിതം
കൂടസ്ഥം പ്രതിപാദയന്തി വിലയ+ദ്വാരാ+ പ്രപഞ്ച+സ്രജഃ .
മോ+ക്ഷായ+ ശ്രുതയോ നിരസ്ത-വിധയോ+ ധ്യാനസ്യ ചോ+ച്ഛിത്തയേ
തത്രാ+(ദ്-വൈ)ത-വനേ സദാ വിച-രതാ+
ച്ചേതഃഖ് കുരംഗഃസ് സതാം .. 101..

ശിഖരിണി

ബുധാനാം വൈരാഗ്യം/ സുഘട-യതു വൈരാഗ്യ-ശതകം
ഗൃഹ+സ്ഥാനാ-മേകം ഹരിപദ-സരോജ+പ്രണയിനാം .
ജനാനാ-മാനന്ദം വിത-രതു നിതാന്തം സുവി-ശദ+
ത്രയം ശേഷ+വ്യാഖ്യാ/ഗലിത-തമസാം ശുദ്ധ-മനസാം .. 102..

ഇതി ശ്രീഭർതൃഹരി-വിരചിതം വിജ്ഞാന-ശതകം.
ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
23.5.2024